

Sažetak opisa svojstava lijeka

1. NAZIV LIJEKA

CITERAL 250 mg filmom obložene tablete

CITERAL 500 mg filmom obložene tablete

2. KVALITATIVNI I KVANTITATIVNI SASTAV

Cital 250 mg filmom obložene tablete

Jedna filmom obložena tableta sadrži 250 mg ciprofloksacina (u obliku ciprofloksacinklorid hidrata).

Cital 500 mg filmom obložene tablete

Jedna filmom obložena tableta sadrži 500 mg ciprofloksacina (u obliku ciprofloksacinklorid hidrata).

Za cjeloviti popis pomoćnih tvari vidjeti dio 6.1.

3. FARMACEUTSKI OBLIK

Filmom obložena tableta

Cital 250 mg su bijele do blijedo žućkaste, duguljaste, bikonveksne, filmom obložene tablete.

Cital 500 mg su bijele do blijedo žućkaste, duguljaste, bikonveksne, filmom obložene tablete s urezom na jednoj strani.

Urez služi samo kako bi se olakšalo lomljenje radi lakšeg gutanja, a ne da bi se podijelila na jednake doze.

4. KLINIČKI PODACI

4.1. Terapijske indikacije

Cital tablete su indicirane u odraslih i djece u liječenju niže navedenih infekcija (vidjeti dijelove 4.4. i 5.1.). Prije početka liječenja, posebna pozornost mora se obratiti na dostupne informacije o rezistenciji na ciprofloksacin.

Odrasli

- Infekcije donjeg dijela respiratornog trakta uzrokovane Gram-negativnim bakterijama:
 - egzacerbacije kronične opstruktivne bolesti pluća. Cital se za liječenje egzacerbacija kronične opstruktivne bolesti pluća smije primijeniti samo kad se upotreba drugih antibakterijskih lijekova koji se obično preporučuju za liječenje tih infekcija smatra neprikladnom;
 - infekcije bronha i pluća kod cistične fibroze ili kod bronhiektazija;

- izvanbolnički stečena upala pluća. Cital se za liječenje izvanbolnički stečene upale pluća smije primijeniti samo kad se upotreba drugih antibakterijskih lijekova koji se obično preporučuju za liječenje tih infekcija smatra neprikladnom.
- Kronična supurativna (gnojna) upala srednjeg uha.
- Akutne egzacerbacije kronične upale sinusa, posebice ako su uzrokovane Gram-negativnim bakterijama.
- Infekcije mokraćnog sustava:
 - nekomplikirani akutni cistitis. Cital se za liječenje nekomplikiranog akutnog cistitisa smije primijeniti samo kad se upotreba drugih antibakterijskih lijekova koji se obično preporučuju za liječenje tih infekcija smatra neprikladnom.
 - akutni pijelonefritis;
 - komplicirane infekcije mokraćnog sustava;
 - bakterijski prostatitis.
- Infekcije spolnog sustava:
 - gonokokni uretritis i cervicitis uzrokovani osjetljivom bakterijom *Neisseria gonorrhoeae*;
 - infekcije epididimisa i testisa uključujući one čiji je uzročnik osjetljiva *Neisseria gonorrhoeae*;
 - upalne bolesti zdjelice uključujući one čiji je uzročnik osjetljiva *Neisseria gonorrhoeae*.
- Infekcije probavnog sustava (npr. putnička dijareja).
- Intraabdominalne infekcije.
- Infekcije kože i mekih tkiva uzrokovane Gram-negativnim bakterijama.
- Maligna upala vanjskog uha.
- Infekcije kostiju i zglobova.
- Profilaksa invazivnih infekcija uzrokovanih bakterijom *Neisseria meningitidis*.
- Inhalacijski antraks (profilaksa nakon izlaganja i liječenje).

Ciprofloksacin se može primijeniti u liječenju bolesnika s neutropenijom koji imaju vrućicu za koju se sumnja da je uzrokovana bakterijskom infekcijom.

Pedijatrijska populacija

- Bronhopulmonalne infekcije uzrokovane bakterijom *Pseudomonas aeruginosa* u bolesnika s cističnom fibrozom.
- Komplicirane infekcije mokraćnog sustava i akutni pijelonefritis.
- Inhalacijski antraks (profilaksa nakon izlaganja i liječenje).

Ciprofloksacin se također može koristiti u liječenju teških infekcija u djece i adolescenata kada se smatra neophodnim.

Liječenje smije započeti samo liječnik koji ima iskustva u liječenju cistične fibroze i/ili u liječenju teških infekcija u djece i adolescenata (vidjeti dijelove 4.4. i 5.1.).

Treba uzeti u obzir službene smjernice za odgovarajuću primjenu antibakterijskih lijekova.

4.2. Doziranje i način primjene

Doziranje

Doza se određuje prema indikaciji, težini i mjestu infekcije, osjetljivosti uzročnika na ciprofloksacin te bolesnikovoj funkciji bubrega, a u djece i adolescenata prema tjelesnoj težini.

Trajanje liječenja ovisi o težini bolesti i o njenom kliničkom tijeku te o bakteriološkom nalazu.

Liječenje infekcija uzrokovanih određenim bakterijama (npr. *Pseudomonas aeruginosa*, *Acinetobacter* ili *Staphylococcus*) može zahtijevati više doze ciprofloksacina i istodobnu primjenu drugog odgovarajućeg antibiotika.

Liječenje određenih infekcija (npr. upalne bolesti zdjelice, infekcije trbušne šupljine, infekcije u neutropeničnih bolesnika i infekcije kostiju i zglobova), može zahtijevati istodobnu primjenu drugog odgovarajućeg antibiotika, ovisno o uzročniku infekcije.

Odrasli

Indikacije		Dnevna doza u mg	Ukupno trajanje liječenja (uključujući i moguće početno parenteralno liječenje ciprofloksacinom)
Infekcije donjeg dijela respiratornog trakta		500 mg dvaput dnevno do 750 mg dvaput dnevno	7 do 14 dana
Infekcije gornjeg dijela respiratornog trakta	Akutna egzacerbacija kronične upale sinusa	500 mg dvaput dnevno do 750 mg dvaput dnevno	7 do 14 dana
	Kronična supurativna (gnojna) upala srednjeg uha	500 mg dvaput dnevno do 750 mg dvaput dnevno	7 do 14 dana
	Maligna upala vanjskog uha	750 mg dvaput dnevno	28 dana do 3 mjeseca
Infekcije mokraćnog sustava	Nekomplikirani akutni cistitis	250 mg dvaput dnevno do 500 mg dvaput dnevno	3 dana
		U žena u premenopauzi može se koristiti jednokratna doza od 500 mg	
	Komplicirani cistitis, akutni pijelonefritis	500 mg dvaput dnevno	7 dana
	Komplicirani pijelonefritis	500 mg dvaput dnevno do 750 mg dvaput dnevno	najmanje 10 dana, može se nastaviti i duže od 21 dana u nekim specifičnim slučajevima (kao što je apsces)
	Bakterijski prostatitis	500 mg dvaput dnevno do 750 mg dvaput dnevno	2 do 4 tjedna (akutni) do 4 do 6 tjedana (kronični)

Infekcije spolnog sustava	Gonokokni uretritis i cervicitis	500 mg jednokratno	1 dan (jednokratno)
	Epididimoorhitis i upalne bolesti zdjelice	500 mg dvaput dnevno do 750 mg dvaput dnevno	najmanje 14 dana
Infekcije probavnog sustava i intraabdominalne infekcije	Dijareja uzrokovana bakterijama uključujući <i>Shigella</i> spp. osim <i>Shigella dysenteriae</i> tip 1 te empirijsko liječenje teške putničke dijareje	500 mg dvaput dnevno	1 dan
	Dijareja čiji je uzročnik <i>Shigella dysenteriae</i> tip 1	500 mg dvaput dnevno	5 dana
	Dijareja čiji je uzročnik <i>Vibrio cholerae</i>	500 mg dvaput dnevno	3 dana
	Trbušni tifus	500 mg dvaput dnevno	7 dana
	Intraabdominalne infekcije uzrokovane Gram-negativnim bakterijama	500 mg dvaput dnevno do 750 mg dvaput dnevno	5 do 14 dana
Infekcije kože i mekih tkiva		500 mg dvaput dnevno do 750 mg dvaput dnevno	7 do 14 dana
Infekcije kostiju i zglobova		500 mg dvaput dnevno do 750 mg dvaput dnevno	Do najviše 3 mjeseca
Bolesnici s neutropenijom i vrućicom za koju se sumnja da je uzrokovana bakterijskom infekcijom. Ciprofloksacin se mora davati istodobno s drugim odgovarajućim antibiotikom prema službenim smjernicama.		500 mg dvaput dnevno do 750 mg dvaput dnevno	Liječenje treba nastaviti tijekom cijelog razdoblja trajanja neutropenije.
Profilaksa invazivnih infekcija čiji je uzročnik <i>Neisseria meningitidis</i>		500 mg jednokratno	1 dan (jednokratno)
Inhalacijski antraks (profilaksa nakon izlaganja i liječenje) za osobe koje mogu lijek uzimati oralno, kada je to klinički opravdano. Liječenje se mora započeti što je prije moguće nakon sumnje na izlaganje ili potvrđenog izlaganja.		500 mg dvaput dnevno	60 dana od potvrđenog izlaganja bakteriji <i>Bacillus anthracis</i>

Pedijatrijska populacija

Indikacije	Dnevna doza u mg	Ukupno trajanje liječenja (uključujući i moguće početno parenteralno liječenje ciprofloksacinom)
Cistična fibroza	20 mg/kg tjelesne težine dvaput dnevno, najviše 750 mg po dozi	10 do 14 dana
Komplicirane infekcije mokraćnog sustava i akutni pijelonefritis	10 mg/kg tjelesne težine dvaput dnevno do 20 mg/kg tjelesne težine dvaput dnevno, najviše 750 mg po dozi	10 do 21 dan
Inhalacijski antraks (profilaksa nakon izlaganja i liječenje) za osobe koje mogu lijek uzimati oralno, kada je to klinički opravdano. Liječenje se mora započeti što je prije moguće, nakon sumnje na izlaganje ili potvrđenog izlaganja.	10 mg/kg tjelesne težine dvaput dnevno do 15 mg/kg tjelesne težine dvaput dnevno, najviše 500 mg po dozi.	60 dana od potvrđenog izlaganja bakteriji <i>Bacillus anthracis</i>
Druge teške infekcije	20 mg/kg tjelesne težine dvaput dnevno, najviše 750 mg po dozi	Ovisno o vrsti infekcije

Stariji bolesnici

Za liječenje starijih bolesnika potrebno je odabrati dozu na temelju težine infekcije i klirensa kreatinina.

Bolesnici s oštećenjem funkcije bubrega i jetre

Preporučene početne i doze održavanja za bolesnike s oštećenjem funkcije bubrega:

Klirens kreatinina [mL/min/1,73 m²]	Serumski kreatinin [μmol/L]	Oralna doza [mg]
> 60	< 124	Vidjeti uobičajeno doziranje
30 - 60	124 do 168	250 - 500 mg svakih 12 h
< 30	> 169	250 - 500 mg svaka 24 h
Bolesnici na hemodijalizi	> 169	250 - 500 mg svaka 24 h (nakon dijalize)
Bolesnici na peritonejskoj dijalizi	> 169	250 - 500 mg svaka 24 h

U bolesnika s oštećenjem funkcije jetre nije potrebno prilagođavati dozu.

Doziranje lijeka u djece s oštećenjem funkcije bubrega i/ili jetre nije proučavano.

Način primjene

Za primjenu kroz usta.

Tablete se moraju progutati cijele s tekućinom, bez žvakanja. Mogu se uzimati neovisno o jelu. Uzimanjem natašte ubrzava se apsorpcija djelatne tvari. Ciprofloksacin tablete ne smiju se uzimati istodobno s mliječnim proizvodima (mlijeko, jogurt), ili voćnim sokovima obogaćenim mineralima (npr. sokom od naranče s dodatkom kalcija) (vidjeti dio 4.5.).

U teškim slučajevima, ili ako bolesnik ne može uzimati tablete (npr. bolesnici na enteralnoj prehrani), preporučuje se započeti terapiju ciprofloksacinom za intravensku primjenu, dok ne bude moguć prelazak na peroralnu terapiju.

4.3. Kontraindikacije

- Preosjetljivost na djelatnu tvar, druge kinolone ili neku od pomoćnih tvari navedenih u dijelu 6.1.
- Istodobna primjena ciprofloksacina i tizanidina (vidjeti dio 4.5.).

4.4. Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi

Primjenu ciprofloksacina treba izbjegavati u bolesnika koji su prije imali ozbiljne nuspojave kad su primjenjivali lijekove koji sadrže kinolon ili fluorokinolon (vidjeti dio 4.8.). Liječenje tih bolesnika ciprofloksacinom smije se započeti samo ako nema drugih terapijskih mogućnosti te nakon pažljive procjene omjera koristi i rizika (vidjeti također dio 4.3.).

Aneurizma i disekcija aorte i regurgitacija/insuficijencija srčanog zaliska

U epidemiološkim ispitivanjima prijavljen je povećan rizik od aneurizme i disekcije aorte, posebice u starijih bolesnika, i od regurgitacije aortnog i mitralnog zaliska nakon uzimanja fluorokinolona. Slučajevi aneurizme i disekcije aorte, ponekad s rupturom kao komplikacijom (uključujući one sa smrtnim ishodom), i regurgitacije/insuficijencije bilo kojih srčanih zalistaka prijavljeni su u bolesnika koji primaju fluorokinolone (vidjeti dio 4.8.).

Stoga se fluorokinoloni smiju primjenjivati samo nakon pažljive procjene omjera koristi i rizika i nakon razmatranja drugih mogućnosti liječenja u bolesnika s aneurizmatском bolesti ili s urođenom bolesti srčanih zalistaka u obiteljskoj anamnezi, ili u bolesnika kojima je prethodno dijagnosticirana aneurizma i/ili disekcija aorte ili bolest srčanih zalistaka, ili u kojih postoje drugi rizični faktori ili stanja koja predstavljaju predispoziciju

- i za aneurizmu i disekciju aorte i za regurgitaciju/insuficijenciju srčanih zalistaka (npr. poremećaji vezivnog tkiva kao što su Marfanov sindrom ili Ehlers-Danlovov sindrom, Turnerov sindrom, Behcetova bolest, hipertenzija, reumatoidni artritis) ili dodatno
- za aneurizmu i disekciju aorte (npr. krvožilni poremećaji kao što su Takayasuov arteritis ili arteritis divovskih stanica ili poznata ateroskleroza ili Sjögrenov sindrom) ili dodatno
- za regurgitaciju/insuficijenciju srčanih zalistaka (npr. infektivni endokarditis).

Rizik od aneurizme i disekcije aorte i njihove rupture može biti povećan i u bolesnika koji se istodobno liječe kortikosteroidima za sistemsku primjenu.

U slučajevima iznenadne boli u abdomenu, prsištu ili leđima, bolesnike je potrebno savjetovati da se odmah obrate liječniku u hitnoj medicinskoj službi.

Bolesnike je potrebno savjetovati da potraže hitnu medicinsku pomoć u slučaju akutne dispneje, nove pojave palpitacija srca ili razvoja edema abdomena ili donjih ekstremiteta.

Dugotrajne, onesposobljavajuće i potencijalno ireverzibilne ozbiljne nuspojave

Zabilježeni su vrlo rijetki slučajevi dugotrajnih (koje traju mjesecima ili godinama), onesposobljavajućih i potencijalno ireverzibilnih ozbiljnih nuspojava koje zahvaćaju različite tjelesne sustave, a ponekad i više njih (mišićno-koštani, živčani, psihijatrijski i osjetilni) u bolesnika koji su primali kinolone i fluorokinolone neovisno o njihovoj dobi i prethodno prisutnim čimbenicima rizika. Kod prvih znakova ili simptoma bilo koje ozbiljne nuspojave primjenu ciprofloksacina treba odmah prekinuti, a bolesnicima savjetovati da se obrate za savjet liječniku koji im je propisao lijek.

Teške infekcije i miješane infekcije uzrokovane Gram-pozitivnim i anaerobnim bakterijama

Za liječenje teških infekcija i infekcija uzrokovanih Gram-pozitivnim bakterijama ili anaerobnim bakterijama, monoterapija ciprofloksacinom nije primjerena. Kod takvih infekcija ciprofloksacin se mora primijeniti u kombinaciji s drugim odgovarajućim antibioticima.

Streptokokne infekcije (uključujući *Streptococcus pneumoniae*)

Ciprofloksacin se ne preporučuje za liječenje streptokoknih infekcija zbog nedovoljne učinkovitosti.

Infekcije spolnog sustava

Gonokokni uretritis, cervicitis, epididimoorhitis i upalna bolest zdjelice mogu biti uzrokovani sojevima *Neisseria gonorrhoeae* rezistentnim na fluorokinolone. Stoga se ciprofloksacin smije primijeniti za liječenje gonokoknog uretritisa ili cervicitisa samo ako se *Neisseria gonorrhoeae* rezistentna na ciprofloksacin može isključiti.

Za epididimoorhitis i upalne bolesti zdjelice, može se uzeti u obzir empirijsko liječenje ciprofloksacinom u kombinaciji s drugim odgovarajućim antibiotikom (npr. cefalosporinom), ako se može isključiti ciprofloksacin-rezistentna *Neisseria gonorrhoeae* kao uzročnik infekcije. Ako nema klinički vidljivog poboljšanja nakon trodnevne terapije, potrebno je ponovno razmotriti terapiju.

Infekcije mokraćnog sustava

Rezistencija *Escherichia-e coli* - najčešćeg uzročnika infekcija mokraćnog sustava – na fluorokinolone razlikuje se unutar Europske Unije. Propisivačima se savjetuje da uzmu u obzir lokalnu prevalenciju rezistencije *Escherichia-e coli* na fluorokinolone.

Očekuje se da je jednokratna doza ciprofloksacina, koja se može primijeniti u nekomplikiranom cistitisu u žena u premenopauzi, povezana s manjom djelotvornošću nego duže trajanje liječenja. Ovo treba sve više uzeti u obzir budući da se povećava stupanj rezistencije *Escherichia-e coli* na kinolone.

Intraabdominalne infekcije

Podaci o djelotvornosti ciprofloksacina u liječenju postoperativnih intraabdominalnih infekcija su ograničeni.

Putnička dijareja

Pri donošenju odluke o primjeni ciprofloksacina u liječenju putničke dijareje potrebno je uzeti u obzir podatke o rezistenciji relevantnih patogena na ciprofloksacin u zemljama u kojima je bolesnik boravio.

Infekcije kostiju i zglobova

Ciprofloksacin se mora primijeniti u kombinaciji s drugim antibioticima, ovisno o rezultatima mikrobioloških pretraga.

Inhalacijski antraks

Primjena u ljudi temelji se na *in vitro* podacima o osjetljivosti i podacima iz ispitivanja na životinjama, te na vrlo ograničenim podacima iz ispitivanja u ljudi. Liječnici koji provode terapiju moraju se pridržavati dogovorenih nacionalnih i/ili međunarodnih smjernica za liječenje antraksa.

Pedijatrijska populacija

Primjena ciprofloksacina u djece i adolescenata mora biti u skladu s dostupnim službenim smjernicama. Liječenje ciprofloksacinom smije započeti samo liječnik s iskustvom u liječenju cistične fibroze i/ili teških infekcija u djece i adolescenata.

Dokazano je da ciprofloksacin može uzrokovati artropatiju nosivih zglobova u životinja kod kojih razvoj još nije završen. Podaci o sigurnosti dobiveni u randomiziranom, dvostruko-slijepom ispitivanju primjene ciprofloksacina u djece (ciprofloksacin: n=335, prosječna dob=6,3 godine; usporedna skupina: n=349, prosječna dob=6,2 godine; raspon godina = 1 do 17 godina) pokazali su incidenciju artropatije za koju se je sumnjalo da je povezana s primjenom lijeka (na temelju kliničkih znakova i simptoma vezanih uz zglobove), do dana + 42, od 7,2% i 4,6%. Incidencija artropatije vezane uz primjenu lijeka tijekom jedne godine praćenja bila je 9,0% i 5,7%. Povećanje broja slučajeva artropatije povezane s primjenom lijeka između skupina tijekom vremena nije bilo statistički značajno. Liječenje se smije započeti tek nakon pažljive procjene omjera koristi i rizika, zbog mogućih nuspojava povezanih sa zglobovima i/ili okolnim tkivima (vidjeti dio 4.8.).

Infekcije bronha i pluća kod cistične fibroze

U klinička ispitivanja bila su uključena djeca i adolescenti u dobi od 5 do 17 godina. Manja su iskustva u liječenju djece u dobi od 1 do 5 godina.

Komplicirane infekcije mokraćnog sustava i pijelonefritis

Mogućnost liječenja infekcija mokraćnog sustava ciprofloksacinom u djece treba uzeti u obzir u slučajevima kad se ne može primijeniti drugo liječenje i mora se temeljiti na rezultatima mikrobioloških ispitivanja.

U klinička ispitivanja bili su uključeni djeca i adolescenti u dobi od 1 do 17 godina.

Druge specifične teške infekcije

Druge teške infekcije liječe se ciprofloksacinom u skladu sa službenim smjernicama, ili nakon pažljive procjene omjera koristi i rizika, kada se ne može primijeniti drugo liječenje, ili nakon neuspjelog uobičajenog liječenja, te kada rezultati mikrobioloških testova opravdavaju primjenu ciprofloksacina.

Primjena ciprofloksacina u liječenju drugih specifičnih teških infekcija, koje nisu prethodno navedene, nije ispitivana u kliničkim ispitivanjima i klinički podaci su ograničeni. Posljedično, potreban je oprez pri liječenju bolesnika s takvim infekcijama.

Reakcije preosjetljivosti

Reakcije preosjetljivosti i alergijske reakcije, uključujući anafilaksiju i anafilaktoidne reakcije, mogu se pojaviti već nakon prve doze (vidjeti dio 4.8.) i mogu biti opasne po život. Ako se pojave takve reakcije, liječenje ciprofloksacinom mora se prekinuti i poduzeti odgovarajuće mjere liječenja.

Kardiovaskularni i cerebrovaskularni učinci

Prijavljeni su slučajevi Kounisovog sindroma u bolesnika liječenih ciprofloksacinom (vidjeti dio 4.8). Kounisov sindrom definiran je kao skupina kardiovaskularnih simptoma sekundarnih u odnosu na alergijsku reakciju ili reakciju preosjetljivosti povezanu sa suženjem koronarnih arterija i koji potencijalno dovode do infarkta miokarda.

Mišićno-koštani sustav

Ciprofloksacin se ne smije davati bolesnicima koji u anamnezi imaju bolest/poremećaj tetiva povezani s liječenjem kinolonima. Ipak, u vrlo rijetkim slučajevima, nakon mikrobiološkog testiranja na moguće uzročnike i procjene omjera koristi i rizika, ciprofloksacin se može propisati bolesnicima s teškim infekcijama, posebno kod neuspjelog liječenja standardnom terapijom ili kod pojave bakterijske rezistencije, kada mikrobiološki nalazi opravdavaju njegovu primjenu.

Tendinitis i ruptura tetive

Tendinitis i ruptura tetive (osobito Ahilove, ali i drugih), ponekad bilateralni, mogu nastati već i nakon samo 48 sati od početka liječenja kinolonima i fluorokinolonima, a njihov je nastanak zabilježen čak i do nekoliko mjeseci nakon prestanka liječenja. Rizik od pojave tendinitisa i rupture tetive povećan je u starijih bolesnika, bolesnika s oštećenjem funkcije bubrega, bolesnika s presađenim solidnim organima i onih koji se istodobno liječe kortikosteroidima. Stoga se istodobna primjena kortikosteroida mora izbjegavati.

Kod prvog znaka tendinitisa (npr. bolnog oticanja, upale) treba prekinuti liječenje ciprofloksacinom i razmotriti drugu mogućnost liječenja. Zahvaćeni(e) ud(ove) treba liječiti na odgovarajući način (npr. imobilizacijom). Ako se pojave znakovi tendinopatije, ne smiju se primjenjivati kortikosteroidi.

Bolesnici s mijastenijom gravis

Ciprofloksacin se mora koristiti s oprezom u bolesnika s miastenijom gravis, jer može doći do egzacerbacije simptoma (vidjeti dio 4.8.).

Poremećaji vida

Ako dođe do oštećenja vida ili bilo kakve promjene na očima, mora se odmah savjetovati s oftalmologom.

Fotosenzibilnost

Dokazano je da ciprofloksacin izaziva fotosenzibilne reakcije. Bolesnicima koji uzimaju ciprofloksacin mora se savjetovati da izbjegavaju direktno izlaganje sunčevoj svjetlosti ili UV zračenju za vrijeme liječenja (vidjeti dio 4.8.).

Središnji živčani sustav

Poznato je da ciprofloksacin, kao i drugi kinoloni može uzrokovati napadaje ili sniziti prag za njihovu pojavu. Prijavljeni su slučajevi epileptičkog statusa. Ciprofloksacin se mora primjenjivati s oprezom u bolesnika s bolestima središnjeg živčanog sustava koji mogu biti predispozicija za pojavu napadaja. Ako se napadaji pojave, mora se prestati s primjenom ciprofloksacina (vidjeti dio 4.8.). Psihijatrijske reakcije

mogu se pojaviti čak nakon prve primjene ciprofloksacina. U rijetkim slučajevima, depresija ili psihoza mogu progredirati do pojave suicidalnih ideja/misli koje završavaju pokušajem ili izvršenjem suicida. U tim slučajevima, liječenje ciprofloksacinom mora se prekinuti.

Periferna neuropatija

Zabilježeni su slučajevi senzorne ili senzomotoričke polineuropatije koja uzrokuje paresteziju, hipoesteziju, disesteziju ili slabosti u bolesnika koji su primali kinolone i fluorokinolone. Bolesnike koji se liječe ciprofloksacinom mora se savjetovati da prije nastavka liječenja obavijeste svog liječnika ako se pojave simptomi neuropatije kao što su bol, pečenje, trnci, utrnulost ili slabost kako bi se spriječio razvoj potencijalno ireverzibilnog stanja (vidjeti dio 4.8.).

Srčani poremećaji

Potreban je oprez kod primjene fluorokinolona, uključujući ciprofloksacin, u bolesnika s poznatim faktorima rizika za produljenje QT intervala, kao što su:

- sindrom kongenitalnog dugog QT intervala
- istodobna primjena lijekova za koje se zna da produljuju QT interval (npr. antiaritmici klase IA i III, triciklički antidepresivi, makrolidi, antipsihotici)
- nekorrigirana neravnoteža elektrolita (npr. hipokalemija, hipomagnezemija)
- bolesti srca (npr. zatajenje srca, infarkt miokarda, bradikardija)

Stariji bolesnici i žene mogu biti osjetljiviji na lijekove koji produljuju QTc interval. Stoga je potreban oprez kada se fluorokinoloni, uključujući ciprofloksacin, primjenjuju u ovim populacijama. (Vidjeti dio 4.2., podnaslov Stariji bolesnici, te dijelove 4.5., 4.8. i 4.9.).

Disglikemija

Kao i kod svih kinolona prijavljeni su poremećaji razine glukoze u krvi, uključujući hipoglikemiju i hiperglikemiju (vidjeti dio 4.8.), obično u bolesnika s dijabetesom koji su istodobno liječeni oralnim hipoglikemikom (npr. glibenklamidom) ili inzulinom. Prijavljeni su slučajevi hipoglikemijske kome. U bolesnika s dijabetesom preporučuje se pažljivo praćenje razine glukoze u krvi.

Probavni sustav

Pojava teške i dugotrajne dijareje za vrijeme ili nakon liječenja (uključujući i nekoliko tjedana nakon liječenja) može značiti pojavu kolitisa povezanog s primjenom antibiotika (opasan po život, s mogućim fatalnim ishodom) koji zahtijeva neodgodivo liječenje (vidjeti dio 4.8.). U takvim slučajevima, primjena ciprofloksacina mora se odmah prekinuti i započeti odgovarajuće liječenje. Primjena lijekova koji inhibiraju peristaltiku kontraindicirana je u takvim slučajevima.

Bubrežni i mokraćni sustav

Kod primjene ciprofloksacina, zabilježena je pojava kristalurije (vidjeti dio 4.8.). Bolesnike koji primaju ciprofloksacin mora se dobro hidrirati i mora se izbjegavati pretjerana lužnatost mokraće.

Oštećenje funkcije bubrega

S obzirom da se ciprofloksacin većinom izlučuje nepromijenjen putem bubrega, potrebna je prilagodba doze u bolesnika s oštećenjem funkcije bubrega kao što je opisano u dijelu 4.2., kako bi se izbjegao porast mogućnosti pojave nuspojava zbog nakupljanja ciprofloksacina.

Hepatobilijarni sustav

Kod primjene ciprofloksacina zabilježeni su slučajevi hepatalne nekroze i po život opasnog zatajenja jetre (vidjeti dio 4.8.). U slučaju pojave bilo kakvih znakova ili simptoma bolesti jetre (kao što su anoreksija, žutica, tamni urin, svrbež ili osjetljivost trbuha), liječenje ciprofloksacinom mora se prekinuti.

Nedostatak glukoza-6-fosfat dehidrogenaze

U bolesnika s nedostatkom glukoza-6-fosfat dehidrogenaze zabilježene su hemolitičke reakcije tijekom primjene ciprofloksacina. Primjena ciprofloksacina mora se izbjegavati u takvih bolesnika, osim ako potencijalna korist premašuje mogući rizik. U takvim slučajevima, potrebno je pratiti moguću pojavu hemolize.

Rezistencija

Za vrijeme ili nakon liječenja ciprofloksacinom, mogu se izolirati bakterije koje su otporne na ciprofloksacin, s klinički jasnom superinfekcijom ili bez nje. Poseban rizik od pojave bakterija rezistentnih na ciprofloksacin postoji kod produljenog liječenja, te kod liječenja bolničkih infekcija i/ili infekcija čiji su uzročnici *Staphylococcus* i *Pseudomonas* spp.

Citokrom P450

Ciprofloksacin inhibira CYP1A2 te može povišiti serumsku koncentraciju istodobno primijenjenih lijekova koji se metaboliziraju putem tog enzima (npr. teofilin, klozapin, olanzapin, ropinirol, tizanidin, duloksetin, agomelatin). Istodobna primjena ciprofloksacina i tizanidina je kontraindicirana. Stoga se bolesnici koji uzimaju ove lijekove istodobno s ciprofloksacinom moraju pomno pratiti zbog mogućnosti predoziranja, te će možda biti potrebno određivanje serumske koncentracije (npr. teofilina) (vidjeti dio 4.5.).

Metotreksat

Istodobna primjena ciprofloksacina i metotreksata se ne preporučuje (vidjeti dio 4.5.).

Interakcija s testovima

In vitro aktivnost ciprofloksacina na *Mycobacterium tuberculosis* može dati lažno negativni nalaz bakteriološkog testiranja uzorka uzetog bolesniku koji uzima ciprofloksacin.

4.5. Interakcije s drugim lijekovima i drugi oblici interakcija

Učinci drugih lijekova na ciprofloksacin

Lijekovi za koje se zna da produljuju QT interval

Ciprofloksacin, kao i druge fluorokinolone, mora se primjenjivati s oprezom u bolesnika koji uzimaju lijekove za koje je poznato da produljuju QT interval (npr. antiaritmici klase IA i III, triciklički antidepresivi, makrolidi, antipsihotici) (vidjeti dio 4.4.).

Stvaranje kelatnih kompleksa

Pri istodobnoj primjeni ciprofloksacina (peroralno) i lijekova koji sadrže polivalentne katione ili mineralne dodatke (npr. kalcij, magnezij, aluminij, željezo), polimera koji vezuju fosfate (npr. sevelamer ili lantanov karbonat), sukralfata ili antacida, i visoko puferiranih lijekova (npr. didanozin tablete) koji sadrže magnezij, aluminij ili kalcij, smanjuje se crijevna apsorpcija ciprofloksacina. Zbog toga se ciprofloksacin

mora uzimati ili 1-2 sata prije ili barem 4 sata nakon uzimanja tih lijekova. Ograničenje se ne odnosi na antacide iz skupine blokatora H₂ receptora.

Hrana i mliječni proizvodi

Hrana s malom količinom kalcija ne utječe značajno na apsorpciju ciprofloksacina. Međutim, istodobno uzimanje mliječnih proizvoda ili pića obogaćenih mineralima (npr. mlijeko, jogurt, sok od naranče obogaćen kalcijem) s ciprofloksacinom mora se izbjegavati, zbog toga što apsorpcija ciprofloksacina može biti smanjena.

Probenecid

Probenecid utječe na izlučivanje ciprofloksacina putem bubrega. Kod istodobne primjene probenecida i ciprofloksacina povisuje se serumska koncentracija ciprofloksacina.

Metoklopramid

Metoklopramid ubrzava apsorpciju ciprofloksacina (peroralnog) zbog čega je vrijeme za postizanje najviše plazmatske koncentracije skraćeno. Nije uočen učinak na bioraspoloživost ciprofloksacina.

Omeprazol

Istodobna primjena ciprofloksacina i lijekova koji sadrže omeprazol dovodi do blagog smanjenja $C_{\max}$ i AUC ciprofloksacina.

Učinci ciprofloksacina na druge lijekove

Tizanidin

Tizanidin se ne smije primjenjivati zajedno s ciprofloksacinom (vidjeti dio 4.3.). U kliničkom ispitivanju na zdravim dobrovoljcima, koji su istodobno s tizanidinom dobivali i ciprofloksacin, povećala se je serumska koncentracija tizanidina (povišenje $C_{\max}$: 7 puta, u rasponu od 4 do 21 puta; povećanje AUC-a: 10 puta, u rasponu od 6 do 24 puta). Povećanje serumske koncentracije tizanidina povezano je s pojačanim hipotenzivnim i sedacijskim učinkom.

Metotreksat

Pri istodobnoj primjeni ciprofloksacina i metotreksata može doći do inhibicije renalnog tubularnog transporta metotreksata, što može dovesti do povišenja koncentracije metotreksata u plazmi i povećanog rizika od pojave toksičnih reakcija povezanih s primjenom metotreksata. Ne preporučuje se istodobna primjena ovih lijekova (vidjeti dio 4.4.).

Teofilin

Istodobna primjena ciprofloksacina i lijekova koji sadrže teofilin može izazvati neželjeno povišenje serumske koncentracije teofilina. To može izazvati teofilinom inducirane nuspojave koje u rijetkim slučajevima mogu biti opasne po život ili fatalne. Ako se istodobna uporaba tih dvaju lijekova ne može izbjeći, mora se pratiti serumsku koncentraciju teofilina i njegovu dozu odgovarajuće smanjiti (vidjeti dio 4.4.).

Ostali derivati ksantina

Pri istodobnoj primjeni ciprofloksacina i lijekova koji sadrže kofein ili pentoksifilin (okspentifilina), zabilježeno je povišenje serumske koncentracije tih derivata ksantina.

Fenitoin

Istodobna primjena ciprofloksacina i fenitoina može dovesti do povišenja ili smanjenja serumske koncentracije fenitoina, te se preporučuje pratiti njegovu serumsku koncentraciju.

Ciklosporin

Kad su ciprofloksacin i lijekovi koji sadrže ciklosporin primijenjeni zajedno uočeno je prolazno povišenje serumske koncentracije kreatinina. Stoga je potrebno često (dvaput tjedno) kontrolirati serumsku koncentraciju kreatinina u tih bolesnika.

Antagonisti vitamina K

Istodobna primjena ciprofloksacina s antagonistima vitamina K može pojačati njihov antikoagulacijski učinak. Rizik može varirati ovisno o vrsti infekcije, dobi i općem statusu bolesnika, te je doprinos ciprofloksacina povišenju INR-a (*International Normalized Ratio*) teško odrediti. INR se mora često pratiti za vrijeme i kratko vrijeme nakon istodobne primjene ciprofloksacina i antagonista vitamina K (npr. varafarin, acenokumarol, fenprokumon ili fluindion).

Duloksetin

U kliničkim ispitivanjima dokazano je da istodobna primjena duloksetina sa snažnim inhibitorima izozima CYP450 1A2 kao što je fluvoksamin, može rezultirati povećanjem AUC-a i $C_{\max}$ duloksetina. Iako nisu dostupni klinički podaci o mogućoj interakciji s ciprofloksacinom, slični učinci mogu se očekivati kod istodobne primjene (vidjeti dio 4.4.).

Ropinirol

U kliničkom ispitivanju pokazalo se da istodobna primjena ropinirola i ciprofloksacina, umjerenog inhibitora izozima CYP450 1A2, može rezultirati povećanjem $C_{\max}$ i AUC-a ropinirola za 60% odnosno 84%. Preporučuje se praćenje nuspojava vezanih uz primjenu ropinirola i primjerena prilagodba doze za vrijeme i kratko nakon istodobne primjene s ciprofloksacinom (vidjeti dio 4.4.).

Lidokain

U zdravih dobrovoljaca je dokazano da istodobna primjena lijekova koji sadrže lidokain i ciprofloksacina, umjerenog inhibitora izozima CYP450 1A2, smanjuje klirens intravenski primijenjenog lidokaina za 22%. Iako se liječenje lidokainom dobro podnosi, nakon istodobne primjene može se pojaviti moguća interakcija sa ciprofloksacinom povezana s nuspojavama.

Klozapin

Nakon istodobne primjene 250 mg ciprofloksacina i klozapina kroz 7 dana, serumske koncentracije klozapina i N-desmetil klozapina bile su povišene za 29% odnosno 31%.

Preporučuju se kliničko praćenje i primjerena prilagodba doze klozapina tijekom i kratko vrijeme nakon istodobne primjene sa ciprofloksacinom (vidjeti dio 4.4.).

Sildenafil

$C_{\max}$ i AUC sildenafil povećali su se otprilike dvostruko u zdravih dobrovoljaca nakon peroralne doze od 50 mg, primijenjene istodobno s 500 mg ciprofloksacina. Stoga je potreban oprez pri propisivanju ciprofloksacina istodobno sa sildenafilom, uzimajući u obzir rizike i koristi.

Agomelatin

U kliničkim ispitivanjima pokazalo se je da fluvoksamin, kao snažan inhibitor CYP450 1A2 izozima, značajno inhibira metabolizam agomelatina što je rezultiralo 60 puta većom izloženošću agomelatinu. Iako nisu dostupni klinički podaci o mogućoj interakciji između agomelatina i ciprofloksacina, koji je umjereni CYP450 1A2 inhibitor, slični se učinci mogu očekivati u slučaju njihove istodobne primjene (vidjeti također dio 4.4., podnaslov “Citokrom P450”).

Zolpidem

Istodobna primjena s ciprofloksacinom može povisiti plazmatske koncentracije zolpidema, stoga se njihova istodobna primjena ne preporučuje.

4.6. Plodnost, trudnoća i dojenje

Trudnoća

Dostupni podaci o primjeni ciprofloksacina u trudnica ne pokazuju malformacijski učinak ili fetalnu/neonatalnu toksičnost ciprofloksacina. Ispitivanja na životinjama nisu pokazala direktni ili indirektni štetni učinak vezan uz reproduktivnu toksičnost. U mladunčadi i nerođenih životinja izloženih kinolonima, uočen je učinak na nezrelu hrskavicu, zbog čega se ne može isključiti da ovaj lijek može uzrokovati oštećenje zglobne hrskavice u nezrelom ljudskom organizmu / fetusu (vidjeti dio 5.3.).

Kao mjera predostrožnosti, ne preporučuje se primjena ciprofloksacina u trudnica.

Dojenje

Ciprofloksacin se izlučuje u majčino mlijeko. Zbog potencijalnog rizika od oštećenja zglobne hrskavice, ciprofloksacin se ne smije primjenjivati za vrijeme dojenja.

4.7. Utjecaj na sposobnost upravljanja vozilima i rada sa strojevima

Zbog svog neurološkog učinka, ciprofloksacin može utjecati na vrijeme reagiranja. Stoga, sposobnost upravljanja vozilima i rada sa strojevima može biti smanjena.

4.8. Nuspojave

Najčešće prijavljene nuspojave bile su mučnina i dijareja.

U tablici niže navedene su nuspojave dobivene iz kliničkih ispitivanja i praćenja nakon stavljanja ciprofloksacina u promet (peroralna, parenteralna i sekvencijska terapija). Nuspojave su razvrstane po organskim sustavima prema MedDRA klasifikaciji organskih sustava. Unutar svakog organskog sustava, nuspojave su razvrstane prema učestalosti pojavljivanja u sljedeće kategorije:

vrlo često $\geq 1/10$ ($\geq 10\%$); često $\geq 1/100$ i $< 1/10$ ($\geq 1\%$ i $< 10\%$); manje često $\geq 1/1000$ i $< 1/100$ ($\geq 0,1\%$ i $< 1\%$); rijetko $\geq 1/10\,000$ i $< 1/1000$ ($\geq 0,01\%$ i $< 0,1\%$); vrlo rijetko $< 1/10\,000$ ($< 0,01\%$); nepoznato (ne može se procijeniti iz dostupnih podataka).

U analizi učestalosti uzeti su u obzir podaci nakon oralne i nakon intravenske primjene ciprofloksacina.

Organski sustav	Nuspojave prema učestalosti
Infekcije i infestacije	manje često: gljivične superinfekcije
Poremećaji krvi i limfnog	manje često: eozinofilija

sustava	rijetko: leukopenija, anemija, neutropenija, leukocitoza, trombocitopenija, trombocitemija vrlo rijetko: hemolitička anemija, agranulocitoza, pancitopenija (životno ugrožavajuća), supresija koštane srži (životno ugrožavajuća)
Poremećaji imunološkog sustava	rijetko: alergijska reakcija, alergijski edem/angioedem vrlo rijetko: anafilaktička reakcija, anafilaktički šok (životno ugrožavajući) (vidjeti dio 4.4.), reakcija slična serumskoj bolesti
Poremećaji metabolizma i prehrane	manje često: smanjen apetit rijetko: hiperglikemija, hipoglikemija (vidjeti dio 4.4.) nepoznato: hipoglikemijska koma (vidjeti dio 4.4.)
Psihijatrijski poremećaji*	manje često: psihomotorna hiperaktivnost/agitacija rijetko: konfuzija i dezorijentiranost, anksiozna reakcija, neobični snovi, depresija (s mogućom progresijom do pojave suicidalnih ideja/misli koje završavaju pokušajem ili izvršenjem suicida) (vidjeti dio 4.4.), halucinacije vrlo rijetko: psihotične reakcije (s mogućom progresijom do pojave suicidalnih ideja/misli koje završavaju pokušajem ili izvršenjem suicida) (vidjeti dio 4.4.) nepoznato: manija, hipomanija
Poremećaji živčanog sustava*	manje često: glavobolja, omaglica, poremećaji spavanja, poremećaji okusa rijetko: parestezija, disestezija, hipoestezija, tremor, napadaji (uključujući epileptički status) (vidjeti dio 4.4.), vertigo vrlo rijetko: migrena, poremećena koordinacija, poremećaj hoda, poremećaji olfaktornog živca, intrakranijalna hipertenzija i pseudotumor cerebri nepoznato: periferna neuropatija i polineuropatija (vidjeti dio 4.4.)
Poremećaji oka*	rijetko: smetnje vida (npr. diplopija) vrlo rijetko: poremećaj u raspoznavanju boja
Poremećaji uha i labirinta*	rijetko: tinitus, gubitak sluha/oštećenje sluha
Srčani poremećaji**	rijetko: tahikardija nepoznato: ventrikularna aritmija i <i>torsades de pointes</i> (prijavljene uglavnom u bolesnika s rizičnim faktorima za produljenje QT intervala), produljenje QT intervala na EKG-u (vidjeti dijelove 4.4. i 4.9.), Kounisov sindrom
Krvožilni poremećaji**	rijetko: vazodilatacija, hipotenzija, sinkopa vrlo rijetko: vaskulitis
Poremećaji dišnog sustava, prsišta i sredoprja	rijetko: dispneja (uključujući manifestacije astme)
Poremećaji probavnog sustava	često: mučnina, proljev manje često: povraćanje, gastrointestinalni bolovi i bolovi u abdomenu, dispepsija, flatulencija rijetko: kolitis povezan s primjenom antibiotika, uključujući i pseudomembranozni kolitis (vrlo rijetko s mogućim smrtnim ishodom) (vidjeti dio 4.4.) vrlo rijetko: pankreatitis

Poremećaji jetre i žuči	manje često: povišene razine transaminaza, povišen bilirubin rijetko: oštećenje funkcije jetre, kolestatska žutica, hepatitis vrlo rijetko: nekroza jetre (vrlo rijetko s progresijom do po život opasnog zatajenja jetre) (vidjeti dio 4.4.)
Poremećaji kože i potkožnog tkiva	manje često: osip, pruritus, urtikarija rijetko: fotosenzibilne reakcije (vidjeti dio 4.4.) vrlo rijetko: petehije, <i>erythema multiforme</i> , <i>erythema nodosum</i> , Stevens-Johnsonov sindrom (potencijalno životno ugrožavajući), toksična epidermalna nekroliza (potencijalno životno ugrožavajuća) nepoznato: akutna generalizirana egzantematozna pustuloza (AGEP), reakcija na lijek s eozinofilijom i sistemskim simptomima (DRESS)
Poremećaji mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva*	manje često: mišićno-koštani bolovi (npr. bolovi u ekstremitetima, bolovi u kralježnici, bol u prsima), artralgijska rijetko: mialgija, artritis, povećan mišićni tonus i grčevi u mišićima vrlo rijetko: mišićna slabost, tendinitis, ruptura tetive (najčešće Ahilove tetive) (vidjeti dio 4.4.), egzacerbacija simptoma miastenije gravis (vidjeti dio 4.4.)
Poremećaji bubrega i mokraćnog sustava	manje često: oštećenje funkcije bubrega rijetko: zatajenje bubrega, hematurija, kristalurijska (vidjeti dio 4.4.), tubulointersticijski nefritis
Endokrini poremećaji	nepoznato: sindrom neodgovarajućeg izlučivanja antidiuretskog hormona (engl. <i>syndrome of inappropriate secretion of antidiuretic hormone</i> , SIADH)
Opći poremećaji i reakcije na mjestu primjene*	manje često: astenija, vrućica rijetko: edem, znojenje (hiperhidroza)
Pretrage	manje često: povišene razine alkalne fosfataze u krvi rijetko: povišene razine amilaze nepoznato: povišene vrijednosti INR-a (u bolesnika liječenih antagonistima vitamina K)

*Vezano na primjenu kinolona i fluorokinolona zabilježeni su vrlo rijetki slučajevi dugotrajnih (koje traju mjesecima ili godinama), onesposobljavajućih i potencijalno ireverzibilnih ozbiljnih nuspojava koje zahvaćaju različite klase organskih sustava i osjetila, ponekad i više njih (uključujući reakcije kao što su tendinitis, ruptura tetive, artralgijska, bol u udovima, poremećaj hoda, neuropatije povezane s parestezijom i neuralgijom, umor, psihijatrijski simptomi (uključujući poremećaje spavanja, anksioznost, napadaje panike, depresiju i suicidalne misli), narušeno pamćenje i koncentracija i oštećenja sluha, vida, osjeta okusa i mirisa), u nekim slučajevima neovisno o prethodno prisutnim čimbenicima rizika (vidjeti dio 4.4.).

**Slučajevi aneurizme i disekcije aorte, ponekad s rupturom kao komplikacijom (uključujući one sa smrtnim ishodom), i regurgitacije/insuficijencije bilo kojih srčanih zalistaka prijavljeni su u bolesnika koji primaju fluorokinolone (vidjeti dio 4.4.).

Pedijatrijska populacija

Učestalost pojave artropatije, kako je navedeno prije, odnosi se na podatke prikupljene iz ispitivanja u odraslih. U djece artropatija se pojavljuje često (vidjeti dio 4.4.).

Prijavljivanje sumnji na nuspojavu

Nakon dobivanja odobrenja lijeka, važno je prijavljivanje sumnji na njegove nuspojave. Time se omogućuje kontinuirano praćenje omjera koristi i rizika lijeka. Od zdravstvenih radnika traži se da prijave svaku sumnju na nuspojavu lijeka putem nacionalnog sustava prijave nuspojava **navedenog u Dodatku V**.

4.9. Predoziranje

Zabilježeno je predoziranje s 12 g koje je dovelo do blagih simptoma toksičnosti. Zabilježeno je akutno predoziranje sa 16 g koje je dovelo do akutnog zatajenja bubrega.

Simptomi predoziranja uključuju omaglicu, tremor, glavobolju, umor, napadaje, halucinacije, konfuziju, nelagodu u abdomenu, oštećenje funkcije bubrega i jetre, te kristaluriju i hematuriju. Prijavljeno je reverzibilno toksično oštećenje bubrega.

Osim uobičajenih mjera prve pomoći, npr. pražnjenje želuca praćeno davanjem medicinskog ugljena, preporučuje se pratiti bubrežnu funkciju, uključujući pH urina, te po potrebi zakiseljavanje urina da bi se spriječila kristalurija. Bolesnike treba dobro hidrirati. Antacidi koji sadrže kalcij ili magnezij mogu teoretski smanjiti apsorpciju ciprofloksacina kod predoziranja.

Samo se mala količina ciprofloksacina (< 10%) može odstraniti iz organizma hemodijalizom ili peritonejskom dijalizom.

U slučaju predoziranja mora se primijeniti simptomatsko liječenje. Potrebno je pratiti EKG zbog mogućnosti produljenja QT intervala.

5. FARMAKOLOŠKA SVOJSTVA

5.1. Farmakodinamička svojstva

Farmakoterapijska skupina: Pripravci za liječenje bakterijskih infekcija za sustavnu primjenu; fluorokinoloni. ATK oznaka: J01MA02.

Mehanizam djelovanja

Kao antibiotik iz skupine fluorokinolona, baktericidno djelovanje ciprofloksacina posljedica je inhibicije tipa II topoizomerase (DNA-giraze) i topoizomerase IV, koje su potrebne za repliciranje, transkripciju, reparaciju i rekombinaciju bakterijske DNA.

Farmakokinetički/farmakodinamički odnos:

Djelotvornost uglavnom ovisi o odnosu između vršne koncentracije u serumu (C_{max}) i minimalne inhibitorne koncentracije (MIK) ciprofloksacina za bakterijskog uzročnika i odnosa između površina ispod krivulje (AUC-a) i MIK-a.

Mehanizam rezistencije

In vitro rezistencija na ciprofloksacin može se postupno razviti mutacijom ciljnih mjesta i DNA giraze i topoizomerase IV. Stupanj križne rezistencije između ciprofloksacina i drugih fluorokinolona je

promjenjiv. Pojedinačne mutacije ne moraju rezultirati kliničkom rezistencijom, ali višestruke mutacije općenito završavaju kliničkom rezistencijom na mnoge ili sve djelatne tvari iz te skupine.

Nepropusnost stanične membrane i/ili aktivno izbacivanje djelatne tvari iz bakterijske stanice pomoću efluksnih pumpi, kao mehanizmi rezistencije, mogu imati različit učinak na osjetljivost na fluorokinolone, što ovisi o fizikalnim i kemijskim svojstvima različitih djelatnih tvari unutar skupine, te afinitetu transportnih sistema za pojedinu djelatnu tvar. Svi *in vitro* mehanizmi rezistencije su obično prisutni kod kliničkih izolata. Mehanizmi rezistencije koji inaktiviraju druge antibiotike kao što su barijere propustljivosti (često kod *Pseudomonas-a aeruginosa*) i efluksni mehanizmi, mogu utjecati na osjetljivost na ciprofloksacin.

Zabilježena je i rezistencija posredovana plazmidom, kodirana qnr-genima.

Spektar antibakterijskog djelovanja

Prema graničnim vrijednostima razlikuju se osjetljivi sojevi od srednje osjetljivih sojeva, a potonji od rezistentnih sojeva:

Preporuke Europskog povjerenstva za ispitivanje antimikrobne osjetljivosti (EUCAST)

Mikroorganizmi	Osjetljivi	Rezistentni
<i>Enterobacteria</i>	$S \leq 0,5 \text{ mg/L}$	$R > 1 \text{ mg/L}$
<i>Pseudomonas</i> spp.	$S \leq 0,5 \text{ mg/L}$	$R > 1 \text{ mg/L}$
<i>Acinetobacter</i> spp.	$S \leq 1 \text{ mg/L}$	$R > 1 \text{ mg/L}$
<i>Staphylococcus</i> spp. ¹	$S \leq 1 \text{ mg/L}$	$R > 1 \text{ mg/L}$
<i>Haemophilus influenzae</i> i <i>Moraxella catarrhalis</i>	$S \leq 0,5 \text{ mg/L}$	$R > 0,5 \text{ mg/L}$
<i>Neisseria gonorrhoeae</i>	$S \leq 0,03 \text{ mg/L}$	$R > 0,06 \text{ mg/L}$
<i>Neisseria meningitidis</i>	$S \leq 0,03 \text{ mg/L}$	$R > 0,06 \text{ mg/L}$
Granične vrijednosti koje nisu specifične za određenu vrstu mikroorganizma*	$S \leq 0,5 \text{ mg/L}$	$R > 1 \text{ mg/L}$

¹ *Staphylococcus* spp. – granične vrijednosti za ciprofloksacin odnose se na liječenje visokim dozama.

* Granične vrijednosti koje nisu specifične za određenu vrstu, određene su uglavnom na temelju farmakokinetičkih/farmakodinamičkih podataka i ne ovise o MIK-u za pojedine vrste. Njima se treba koristiti samo za one vrste mikroorganizama za koje nema specifične granične vrijednosti, a ne za one vrste za koje se ne preporučuje testiranje osjetljivosti.

Prevalencija stečene rezistencije određenih vrsta mikroorganizama može se razlikovati od jednog do drugog zemljopisnog područja i može se s vremenom mijenjati, tako da je poželjno raspolagati lokalnim podacima o rezistenciji, osobito pri liječenju teških infekcija. Ako je potrebno, mora se potražiti savjet stručnjaka kada je lokalna prevalencija rezistencije takva da je primjena lijeka barem za neke vrste infekcija upitna.

U nastavku su navedene relevantne bakterijske vrste, razvrstane prema osjetljivosti na ciprofloksacin (za *Streptococcus* spp. vidjeti dio 4.4.).

Vrste mikroorganizama koje su obično osjetljive

Aerobni Gram-pozitivni mikroorganizmi:

<i>Bacillus anthracis</i> (1)
<u>Aerobni Gram-negativni mikroorganizmi:</u> <i>Aeromonas</i> spp. <i>Brucella</i> spp. <i>Citrobacter koseri</i> <i>Francisella tularensis</i> <i>Haemophilus ducreyi</i> <i>Haemophilus influenzae</i> * <i>Legionella</i> spp. <i>Moraxella catarrhalis</i> * <i>Neisseria meningitidis</i> <i>Pasteurella</i> spp. <i>Salmonella</i> spp.* <i>Shigella</i> spp.* <i>Vibrio</i> spp. <i>Yersinia pestis</i>
<u>Anaerobni mikroorganizmi:</u> <i>Mobiluncus</i>
<u>Drugi mikroorganizmi:</u> <i>Chlamydia trachomatis</i> (\$) <i>Chlamydia pneumoniae</i> (\$) <i>Mycoplasma hominis</i> (\$) <i>Mycoplasma pneumoniae</i> (\$)
Vrste u kojih stečena rezistencija može predstavljati problem
<u>Aerobni Gram-pozitivni mikroorganizmi:</u> <i>Enterococcus faecalis</i> (\$) <i>Staphylococcus</i> spp.* (2)
<u>Aerobni Gram-negativni mikroorganizmi:</u> <i>Acinetobacter baumannii</i> ⁺ <i>Burkholderia cepacia</i> ⁺ * <i>Campylobacter</i> spp. ⁺ * <i>Citrobacter freundii</i> * <i>Enterobacter aerogenes</i> <i>Enterobacter cloacae</i> * <i>Escherichia coli</i> * <i>Klebsiella oxytoca</i> <i>Klebsiella pneumoniae</i> * <i>Morganella morganii</i> * <i>Neisseria gonorrhoeae</i> * <i>Proteus mirabilis</i> * <i>Proteus vulgaris</i> * <i>Providencia</i> spp. <i>Pseudomonas aeruginosa</i> * <i>Pseudomonas fluorescens</i> <i>Serratia marcescens</i> *
<u>Anaerobni mikroorganizmi:</u>

<i>Peptostreptococcus</i> spp. <i>Propionibacterium acnes</i>
Inherentno rezistentni mikroorganizmi
<u>Aerobni Gram-pozitivni mikroorganizmi:</u> <i>Actinomyces</i> <i>Enterococcus faecium</i> <i>Listeria monocytogenes</i>
<u>Aerobni Gram-negativni mikroorganizmi:</u> <i>Stenotrophomonas maltophilia</i>
<u>Anaerobni mikroorganizmi:</u> svi osim gore navedenih
<u>Drugi mikroorganizmi:</u> <i>Mycoplasma genitalium</i> <i>Ureaplasma urealiticum</i>

* Klinička učinkovitost dokazana je za osjetljive izolate u odobrenim kliničkim indikacijama

+ Stopa rezistencije $\geq 50\%$ u jednoj ili više EU zemalja.

(§): Prirodna srednja osjetljivost u odsutnosti stečenog mehanizma rezistencije.

(1): Provedena su ispitivanja infekcija inhalacijom spora *Bacillus anthracis*-a u pokusnih životinja; ta ispitivanja pokazuju da se primjenom antibiotika rano nakon izlaganja uzročniku, izbjegava pojava bolesti, ako se liječenjem broj spora u organizmu smanji ispod infektivne doze.

Preporučena primjena u ljudi temelji se prvenstveno na rezultatima testiranja osjetljivosti *in vitro* te na podacima dobivenima u pokusnih životinja, zajedno s ograničenim podacima primjene u ljudi. Primjena peroralnog ciprofloksacina u odraslih osoba u trajanju od dva mjeseca u dozi od 2x500 mg, smatra se učinkovitim u prevenciji antraksa u ljudi. Liječnici bi trebali slijediti nacionalne i/ili međunarodne dogovorene smjernice o liječenju antraksa.

(2): Meticilin-rezistentni *S. aureus* vrlo često je istodobno rezistentan na fluorokinolone. Stopa rezistencije na meticilin je oko 20 do 50% među svim sojevima stafilokoka i obično je viša kod nozokomijalnih izolata.

5.2. Farmakokinetička svojstva

Apsorpcija

Ciprofloksacin se nakon peroralne primjene pojedinačnih doza od 250 mg, 500 mg, i 750 mg brzo i gotovo u potpunosti apsorbira, uglavnom iz tankog crijeva. Serumska koncentracije najviša je 1-2 sata nakon primjene lijeka. Primjenom pojedinačnih doza od 100-750 mg dosegle su se o dozi ovisne vršne serumske koncentracije (C_{max}) između 0,56 i 3,7 mg/L. Serumske koncentracije se povećavaju proporcionalno s povišenjem doze do 1000 mg. Apsolutna bioraspoloživost je približno 70-80%.

Oralnom primjenom doze od 500 mg, dana svakih 12 sati, pokazalo se da je krivulja ispod površine koja prikazuje odnos serumska koncentracija-vrijeme (AUC) jednaka onoj nakon primjene intravenske infuzije 400 mg ciprofloksacina kroz 60 minuta svakih 12 sati.

Distribucija

Ciprofloksacin se slabo veže na proteine u plazmi (20-30%). Ciprofloksacin se nalazi u plazmi većinom u neioniziranom obliku i ima veliki stabilni volumen distribucije od 2-3 L/kg tjelesne težine. Ciprofloksacin postiže visoke koncentracije u raznim tkivima kao što su pluća (epitelijalna tekućina, alveolarni

makrofagi, tkivo uzeto biopsijom), sinusi, upaljene lezije (tekućina iz kantaridinom induciranih mjehurića), i urogenitalni trakt (urin, prostata, endometrij), gdje su ukupne koncentracije više od onih koje se postižu u plazmi.

Biotransformacija

Poznata su četiri metabolita ciprofloksacina koji su otkriveni u niskim koncentracijama. To su desetilenciprofloksacin (M 1), sulfociprofloksacin (M 2), oksociprofloksacin (M 3) i formilciprofloksacin (M 4). Metaboliti *in vitro* pokazuju antimikrobnu aktivnost, ali nižu u odnosu na sam ciprofloksacin.

Ciprofloksacin je umjereni inhibitor CYP 450 1A2 izozima.

Eliminacija

Ciprofloksacin se uglavnom nepromijenjen eliminira putem bubrega i u manjoj mjeri fecesom. Poluvrijeme eliminacije iz seruma u osoba s normalnom funkcijom bubrega iznosi oko 4-7 sati.

Izlučivanje ciprofloksacina (% doze)		
	Oralna primjena	
	Urin	Feces
Ciprofloksacin	44,7	25,0
Metaboliti (M1 -M4)	11,3	7,5

Bubrežni klirens je između 180-300 mL/kg/h, a ukupni tjelesni klirens je između 480-600 mL/kg/h. Ciprofloksacin se izlučuje glomerularnom filtracijom i tubularnom sekrecijom. Teško oštećenje funkcije bubrega produljuje poluvrijeme eliminacije ciprofloksacina na do 12 sati.

Nebubrežni klirens ciprofloksacina uglavnom je posljedica njegova aktivnog izlučivanja putem crijeva i metabolizma. Putem žuči se izluči 1% primijenjene doze. Koncentracija ciprofloksacina u žuči je visoka.

Pedijatrijska populacija

Podaci o farmakokinetici ciprofloksacina u djece su ograničeni.

U ispitivanjima u djece C_{max} i AUC nisu ovisili o dobi (iznad jedne godine starosti). Povećanje C_{max} i AUC-a nakon višestrukih doza (10 mg/kg tjelesne težine, tri puta dnevno) nije bilo značajno.

U desetero djece mlađih od jedne godine, s teškom sepsom, C_{max} je bio 6,1 mg/L (raspon 4,6-8,3 mg/L) nakon jednosatne intravenske infuzije u dozi od 10 mg/kg u usporedbi sa 7,2 mg/L (raspon 4,7-11,8 mg/L) u djece u dobi od 1 do 5 godina. AUC vrijednosti su bile 17,4 mg*h/L (raspon 11,8-32,0 mg*h/L) odnosno 16,5 mg*h/L (raspon 11,0-23,8 mg*h/L) u navedenim dobnim skupinama.

Te se vrijednosti nalaze unutar raspona zabilježenog u odraslih nakon primjene terapijskih doza. Na temelju farmakokinetičke analize u pedijatrijskih bolesnika s različitim infekcijama, predviđena srednja vrijednost poluvremena eliminacije lijeka u djece iznosi otprilike 4-5 sati, a bioraspoloživost oralne suspenzije varira između 50 i 80%.

5.3. Neklinički podaci o sigurnosti primjene

Neklinički podaci ne ukazuju na poseban rizik za ljude na temelju konvencionalnih ispitivanja toksičnosti jednokratne doze i ponovljenih doza, kancerogenosti i reproduktivne toksičnosti.

Kao i niz drugih kinolona, ciprofloksacin je fototoksičan u životinja izloženih klinički značajnim dozama. Podaci o fotomutagenosti/fotokancerogenosti pokazuju slab fotomutageni ili fototumorigeni učinak ciprofloksacina *in vitro* i u pokusima na životinjama. Taj je učinak sličan učinku drugih inhibitora giraze.

Utjecaj lijeka na zglobove

Slično kao drugi inhibitori giraze, i ciprofloksacin uzrokuje oštećenje velikih zglobova koji nose težinu tijela u nezrelim životinjama. Stupanj oštećenja hrskavice ovisi o dobi, vrsti životinje i dozi. Rasterećenje zglobova može smanjiti opseg oštećenja. Ispitivanja na zrelim životinjama (u štakora i pasa) nisu pokazala lezije na hrskavici. U ispitivanjima na mladim biglovima, ciprofloksacin je uzrokovao teška oštećenja zglobova nakon primjene u terapijskim dozama tijekom dva tjedna, a ta su oštećenja bila prisutna i nakon 5 mjeseci.

6. FARMACEUTSKI PODACI

6.1. Popis pomoćnih tvari

Jezgra

kukuruzni škrob

celuloza, mikrokristalična

krospovidon

želatina

silicijev dioksid, koloidni, bezvodni

magnezijev stearat

Film ovojnica

hipromeloza

makrogol

titanijski dioksid (E171)

6.2. Inkompatibilnosti

Nije primjenjivo.

6.3. Rok valjanosti

3 godine.

6.4. Posebne mjere pri čuvanju lijeka

Lijek ne zahtijeva posebne uvjete čuvanja.

6.5. Vrsta i sadržaj spremnika

CITERAL 250 mg:

10 filmom obloženih tableta u blisteru (PVC/PVdC folija i aluminijska folija), u kartonskoj kutiji.

CITERAL 500 mg:

10 filmom obloženih tableta u blisteru (PVC/PVdC folija i aluminijska folija), u kartonskoj kutiji.

6.6. Posebne mjere za zbrinjavanje i druga rukovanja lijekom

Nema posebnih zahtjeva.

Neiskorišteni lijek ili otpadni materijal potrebno je zbrinuti sukladno nacionalnim propisima.

7. NOSITELJ ODOBRENJA ZA STAVLJANJE LIJEKA U PROMET

Alkaloid d.o.o.

Slavonska avenija 6 A

10 000 Zagreb

Tel: +385 1 6311 920

Fax: +385 1 6311 922

e-mail: alkaloid@alkaloid.hr

8. BROJ(EVI) ODOBRENJA ZA STAVLJANJE LIJEKA U PROMET

CITERAL 250 mg filmom obložene tablete: HR-H-626090898

CITERAL 500 mg filmom obložene tablete: HR-H-179630191

9. DATUM PRVOG ODOBRENJA/DATUM OBNOVE ODOBRENJA

Datum prvog odobrenja: 03. listopada 2005.

Datum posljednje obnove odobrenja: 09. veljače 2016.

10. DATUM REVIZIJE TEKSTA

09. srpnja 2026.